

M i c h a e l k a .

12.XI.1951

17.VII.1957.

„Hledal jsem, kdo by mne potěšil...“

Nezvyklé jméno Michaela bylo dítěti předem určeno matkou, která si přála, aby dítě mělo - ať hoch nebo děvče - mocného ochránce proti zlým duchům. Po velmi těžkém porodu neměla ani dost energie k boji za toto jméno, které se dítěti dostalo i přes velký odpor některých příbuzných.

Maličká rostla jako z vody a byla brzy potěšením celé rodiny. Kolem 1. roku onemocněla anginou, život jí zachránil jedině rychle podaný penicilin. Tehdy řekl lékař /příbuzný/ matce: „To jsi viděla jak umírá dítě.“

Boubelatá Michaelka byla velmi roztomilé dítě, jemnou tvářičku zdobily dva hluboké důlečky, které se ukázaly již při mírném úsměvu. Později, když je jednou hmatem našla, ptala se: „Babičko, proč já mám tady takové díry?“ Do roka byla bez vlásků, pak jí narůstaly světlé kučery, které se s lety prodlužovaly v krásný vlnitý vlás. Sloužila lidem k přirovnání: „To je taková malá sv. Terezička.“ Není možno pomlčet o velikých, krásných očích, kterými získávala naponejprv sympatie docela cizích lidí. Matka všude, kam s ní šla, slyšela: „To je krásné dítě.“ Bylo jí to opravdu trapné, bála se, aby to Michaelku nepokazilo. Na štěstí Michaelka se ke všem pochvalám

chovala tak, jakoby se jí to ani netýkalo. O zrcadlo se nestarala nikdy, i když viděla jak sestřenice o málo odlišné věkem se stále vrtí před zrcadlem a upravují se. Všechny známé děti si velmi přály s ní hrát, protože jejich rozkazy při hře ochotně plnila, ale přání podezřelá svěřovala napřed matce, byla opatrná.

V prvním roce se ponejprv ukázala její pozdější láska k sestřičkám. Matka ji večer ukládala do postýlky, když k nim přišla ct. sestra. Malíčká přes ospalost se zvedla, natáhla obě ručičky k ní a dala se chovat. Brzy se naučila posílat dětské pozdravy k nebi, ke kostelu, k obrazům svatých atd. Záhy uměla i krátké modlitbičky. Při narození bratříčka ve stáří 2 1/2 roku už se dovedla sama bez matčiny pomoci modlit Anděl Páně: jakmile se ozval zvon blízkého kostela, už klečela.

Povahou byla Michaelka od narození velmi klidná a tichá. Všichni byli zvyklí na její vzorné chování v kostele, na její tichost a uctivost v Domě Božím, takže se o ni někdo nemusel starat. Ale jednou přece! Při návštěvě kostela zastavily se s babičkou před velmi vkusnou sochou Božského Srdce Páně. Babička se zbožně modlila, ale po chvílce vidí, jak se Michaelka daka do jakýchsi zvláštních pohybů, skorem do poskakování a už se v duchu hrozí: „Tak, tolik jistoty, že aspoň jedna z vnoučat je opravdu zbožná a už se zdá, že i tato začíná vyvádět, že je i této mé modlení

dlouhé. "Toto zklamání si ani nesrovnala v hlavě, když ji Michaelka prudce chytne za ruku, poskočí si radostně ještě jednou, stáhne babiččinu hlavu ke své, babička vidí, jak se upřeně dívá na sochu, jak jí nadšením svítí očka: „Babičko, já mám Ježíška nejradši ráda."

Jak byla Michaelka oš malička upřímná, pravdomluvná i pravdymilovná ukazuje malá epizoda. Když maličké Michaelce zavazovala babička botiček, stěžovala si: „Víš, Michaelko, mě tak bolí hlava, jako by mě do ní někdo udeřil. Nikdo mě do ní neudeřil a přece bolí. Kdyby byl někdo tak dobrý a praštil mě po ní..." Jak byla sehnutá, v tu chvíli zatmělo se jí před očima. Michaelka splnila toto podivné přání bez dlouhého uvažování: praštila pěstičkou milou babičku do hlavy. Babička se vzpřímila a vyhrklo jí: „Ty hovado" /Řčení z dětské říkanky/. Michaelka vypoučila na ni nechápavě oči, zatím se babička z překvapení vzpamatovala, uvědomila si, že Michaelka brala její přání doslova a dala se do smíchu. Michaelka tuto okamžitou změnu oplatila také srdečným smíchem.

Tichá Michaelka se nikdy nebránila proti násilí dětí z příbuzenstva, otec jí často vyřítikal nedostatek energie a příbuzní ji dokonce učili jak má oplácet ránu za ránu, ale marně. Jeden nekatolický chlapec v Trutnově slyšel, že tam přijede na návštěvu moc hodně děvčátko, chtěl se o tom sám přesvědčit. Pak prohlašoval: „Tá

Michaelká je opravdu moc hodná holka, já jsem ji táh za vlasy až k zemi dolů a čekal jsem až bude křičet, ale ona nic. To já si s ní budu hrát. Ovšem Michaelka si víc nepřála s ním hrát a vyhnula se mu z daleka. Jindy, když dostala pořádný políček nebo žduchanec, tiše a bez zlosti plakala, krvácející poranění nemohla utajit, prokousnutí příliš bolelo, všechno si dala líbit a nežalovala, jakoby pochopila radu Spasitelovu: „Kdo tě bije ve tvář jednu, nastav ...“ Jinak si nemůžeme vysvětlit, proč si tak ráda hrála se sestřenicí, od které dostala nejvíce ran. Michaelka po celý týden se věnovala mladšímu bratříčkovi, s kterým si velmi dobře rozuměla, ale když přijela na návštěvu sestřenice, hned přivedla k mamince bratříčka: „Tu máš Jindru, já si jdu hrát s Hankou.“ Toto hraní nedopadlo vždy dobře, ale do příští návštěvy bylo vše zapomenuto. Zás jen pro ni srovnala hračky a jen s ní si dovedla opravdu pohrát, i mezi hračkami na zemi klečet a modlit se. S cizími dětmi mnoho nemluvila, hračky jim sice přenechala, ale jen se na ně dívala, nebo se při tom v koutku modlila růženec. Když se jí přetrhl přišla k matce s růženečkem na správu. V poslední době říkala dětem: „Už jsme si dost pohrály, budeme se modlit. Ty říkej: „Můj Ježíši“ a já to ostatní.“

Jedno starší děvčátko ze sousedství neumělo dosud Otčenáš. Michaelka ho jej naučila za krátko podle obrázků. Neměla však ráda děti, které neměly

o nic ⁱⁿ jeho zájem než o hračky, roztahovaly je a neuklidily, pro síla proto, aby k nim raději nechodily, že dělají velký hluk.

Velmi štědře a ráda rozdávala, coměla, hračky, panenky. Měla větší radost, když je směla dáti, než když je sama dostala. Těžší to již bylo s cukrovinkami, které mívala ráda a dostávala je často darem od příbuzných.

Michaelka byla vždy velmi chápavá k duchovním pokynům, také velmi ochotná poslechnout každou dobrou radu, ale nikdy se nedala strhnout špatným příkladem rozpustilých dětí, mezi nimiž žila. Proto matka toužila připravit jí brzy k 1. sv. přijímání. Pán Bůh jim oběma pomáhal v tomto boji častou nucenou „izolací“ nemocemi všeho druhu. Ráda snášela všechny bolesti jako skryté obětinky, podle sv. obrázků od et. sestřiček obračela vše na sebe a tak dětským způsobem rozjímal. Nikdy jí nebylo v této samotě smutno.

Při přípravě k 1. sv. přijímání se pomalu odnaučila mlsnosti. Lákavý bonbon držela v ruce po dobu, kterou si umínila přesně podle hodin a pak teprve snědla. Později dobu prodlužovala, až jí nebylo obtížno odložití pamlsků nadobro. Matka nyní po smrti nachází v kapsičkách, v krabičkách, v kabelece tyto odložené sladkosti.

Jinou vadu měla, že byla umíněná při oblékání a nebylo jí vhod, když jí nebylo vyhověno. Jedinou známkou odporu, bylo hluboké sklonění hlavy, aby jí nebylo viděti do obličeje. V této

nepřirozené pozici zůstávala po dobu, kdy v sobě překonávala odpor. Potom ji zvedla a tím vzdor končil. Tuto umíněnost pomalu odkládala s přípravou na 1. sv. přijímání a její vzdor končil pokorným odprošením.

Společnou náboženskou přípravu předškolních dětí pozorně sledovala a ani doma matčino vyučování nepřerušovala naivními otázkami, spokojila se obyčejně s vysvětlením, které slyšela. Také brzo chápala Desatero. Jednou si přišla stěžovat k matce, že jí zlý duch sváděl, aby vzala Jméno Boží nadarmo a dodala: „Ale já jsem ho neposlechla.“ Velmi jí bolelo, když uslyšela ve městě jak často berou lidé Jméno Boží nadarmo. Stiskla vždy matce silně ruku a bolestně se na ni po dívala. Obě se potichu pomodlily na smír: „Ježíši, Maria, miluji Vás. Zachraňte duše.“ Nemohla pochopit jak mohou zedníci vedle i v neděli pracovat na stavbě. Nechtěla být v zahradě, že tam slyší, jak ti páni škarově mluví. I s terasy utekla: „Nech mne maminko dnes doma, já tam taky slyším, jak berou Jména Boží nadarmo.“

Také jí bolelo, když viděla, jak někdo dělá ledabyly znamení sv. kříže. Na ulici však o tom mlčela, teprv doma si postěžovala: „Když jsme šly spolu kolem kostela, viděla, maminko, jak ta dva veliká děvčata dělala kříž? Pravda, že se má rukou začít až na čele? Že se to nemá odbývat narychlo? Sama nikdy nespěchala, ale pomalu a řádně se vždy znamenala sv. křížem. Ráda také pomáhala dušičkám

v očištění tímto zbožným používáním znamení sv. kříže a svćené vody. Naučila to i mladšího bratříčka a oba se hájili statečně, když se jednou matce zdálo, že příliš často se kropí svćenou vodou z domácí krogenky. „Ale, maminko, my přece chceme pomoci dušičkám v očištění.“

Na nedělní mši sv. se připravovala s maminkou již v sobotu, aby ráno nebyl shon a aby nikdo nepřišel pozdě. Každý měl připraveny svoje věci na hromádce zvlášť, aby nemusel nikdo hledat, co k oblečení potřebuje. Také jim matka předem přečetla aspoň evangelium, aby děti věděly v jakém duchu neděli slavit a aby měly větší užitek ze mše sv. Když musela pro nemoc zůstat doma, modlila se podle mešních obrázků, co dovedla a zpívala kostelní písně, kterých uměla z paměti mnoho. U neznámých ráda si dala napovídat slova dopředu a notu si nikdy nepletla. Ráda měla písně s dlouhými refrény, podobně i bratříček. Když byla někým vyzvána, aby zazpívala, zdráhala se, ale když bratříček pomohl, dueto bylo zdařilé. Měli příjemné hlásky a dobrý hudební sluch.

Michaelka byla velmi úzkostlivá ve svědomí, zvláště, když zahlédla něco proti 6. přikázání. Jednou chtěla jí matka ukázat za výlohou porcelánového psíka. Michaelka však ji hned trhla rukou a už se dívala na protější codník: „Tam byla přece holá socha!“ Matka ji pak teprv našla za výlohou. Stejně když Michaelka uviděla obraz

nebo žemu nemravně oblečenou, honem otočila hlavu a ulehčila si: „Ta je holá.“

Když v adventě a v postě navrhla matka svým dvěma dětem, aby si odřekly poslech pohádek a hudby z radia, nebylo to pro ně těžké, když byly samy s matkou. Když se však sešly příbuzní, radio vyhrávalo na celé kolo a děti se začaly vrtět do tance. I Michaelku to lákalo, ale napřed šla za maminkou na poradus: „Není to hřích?“ Maminka jen připomněla, že Pánu Bohu by bylo milejší nezúčastniti se toho hopsání po pokoji, i jí samé. Michaelce to stačilo, zůstala sedět na otomaně a jen se s ostatními dětmi smála, ale příbuzným se to zdálo přemrštěností nedopřát si ani tuto nevin-zábavu. Michaelka slyšela od malička od různých návštěv i mnoho jiných řečí a hleděla před nimi utéct, jak se dalo. Pak říkala: „Ten má asi ška-redou dušičku, když tak škaredě mluví.“ Horší pro ni bylo, když před návštěvou utéct nemohla a mu-sela poslouchat slova pro ni bolestná. Oplácěla to potom modlitbou, „za obrácení hříšníků.“

Vbezpečí byla jen v kostepe a jediným místem duševního odpočinku od tohoto trápení byl luk. klášter. Tam bývala opravdu velice šťastná mezi stejně smýšlejícími sestřičkami. Ráda se s nimi procházela po zahradě nebo poblíž sochy sv. Jana Nepomuckého, kde sestřičky pletly věnečky z kvě-tin. Michaelka sama věnečky plést neuměla, ani na s- svou hlavu věneček si nechtěla dát, raději jej položila k soše. K Krátký pobyt vnímavé Michaelky

Byl i pro velice inteligentní sestřičky jakousi rekreací.

Matka považovala Michaelku vždy za rozumnější a moudřejší ostatních i starších dětí a žádala také na ní víc než na nich, snad jí ukládala někdy až příliš mnoho na její věk, protože Michaelka vždy ráda a ochotně ve všem vyhověla, na rozdíl od mladšího bratříčka, který nikdy nebyl ani zdaleka tak poddajný. Také byla velice trpělivá i když se jí něco nedařilo, např. dovedla zručně háčkovat i složité vzorečky, někdy trpělivě dlouho zkoušela svou dovednost, až se jí to končně podařilo. Nikdy ruční práci neodhodila, jako to děti dělávají, když se jim něco nedaří. Obyčejně jí od toho odehnala některá z babiček, aby si nekřivila záda.

K obětinkám však se Michaelka rozhodovala z vlastní vůle tiše, ale energicky. Např. jednou donesl tatínek v pátek při nákupu masa i velmi lákavou šunku, kterou měla velice ráda. Malý Jindra byl nemocný, zesláblý, nebyl vázán postem a trochu si vzal. Michaelka ráda by také aspoň kousíček a nabízeli jí. Vrtěla však hlavou. Věděla, že je pátek a maminka jí pomohla slovem, aby ji nenutili a nenabízeli. Zle však pochodily obě, když je půst od 7 let, proč by se měla přemrštěně postit, že je také slabá atd. Tato „debata“ se před Michaelkou protáhla v dlouhé řečnění, až matka uznala za nejlepší ustoupit: „Tak slyšíš,

Michaelko, nemáš se postit a máš si i ty vzít, aby byl už klid. Vem si a jez. Michaelka se na šunku ani nepodívala, energicky ji odstrčila se zřejmým pohrdáním. Nic nespravily domluvy dědečkovy a ostatních, že pak všichni uznali, že „nejlepší stránku si vyvolila.“

Michaelka trpěla občas anginou i jinými dětskými nemocemi. Spalničky na jaře 1956 zhoršily její zdravotní stav na nějakou dobu, kterou matka vyzáhla dobře k přípravě Michaelky k 1. sv. zpovědi a k 1. sv. přijímání. V této nemoci byla milou hračkou pro Michaelku porcelánová ovečka. Sv. zpověď brala velice vážně, jak do svědčujících fotografie ze soboty, kdy se nám nepodařilo ji rozesmát. Na všech snímcích se tváří umučeně jako velká hříšnice. Večer po sv. zpovědi se už blaženě usmívala v postýlce s obrázkem od 1. sv. zpovědi v ruce.

Před 1. sv. přijímáním vysvětlila matka Michaelce, že k 1. sv. přijímání je dovoleno se pěkně upravit, aby se tak přispělo ke zvýšení oslavy a krásy velebného okamžiku. Nechala si tedy natočit vlásky do svátečních lokýnek, dostala věneček, šatičky s dlouhými rukávky, dlouhé až po kolínka, pletené rukavičky, že vypadala jako maličká nevěsta Ježíškova. Matka se jí zeptala: „Nechceš se na sebe podívat do zrcadla, jak jsi svátečně upravena?“ Michaelka zavrtěla jen ozdobnou hlavičkou. Matka ji pak sledovala pokračmo,

zda se na sebe nedívá, když je sama, ale měla opravdovou tichou radost, když ji nezastihla ani při letném pohledu, jakoby veliké zrcadlo v před-
síní nebylo.

1. sv. přijímání přijala také s opravdovou vážností 27. května 1956. Obřady poměrně dlouhé, ani neklid sousedek jí nestrhl k netrpělivosti, chovala se opravdu příkladně. Byl to také určitě její nejšťastnější den v životě. Některé fotografie z tohoto památného dne ukazují s já-
vážností chápala toto první setkání se Svátostným Spasitelem, na jiných se šťastně směje.

Když jeli domů tramvají, rodiče spolu hovořili, tu Michaelka hlásí: „že, ten chlapec hřešil proti 5. přikázání?“ Nevšimli si, že právě vyskočil z jedoucí električky chlapec. Tímto postřehem dokonale přesvědčila tatínka, který nebyl pro ranné sv. přijímání z obavy, že nemůže v jejím stáří rozeznat hříchy, že se nedovede proto zpovídat a jak může tedy má chodit ke sv. přijímání. Michaelka nezklamala nikoho z těch, kteří rozhodovali o jejím časném sv. přijímání.

Po celý den 1. sv. přijímání byla tiše veselá, mnoho nemluvila, hopsala po zahradě, hladila kvítka. - Po 1. sv. přijímání začala hned pobožnost prvních pátků a prvních sobot. Přiklekala často ke stolu Páně, pokud jí to zdraví dovo-
valo, na úmysly svoje zvláštní: v pondělí za rodiče, v úterý za dědečky a babičky, ve středu za děti celého světa /ve středu zemřela/, ve čtvrtek

za obrácení hříšníků, v pátek za trpící a nemocné, v sobotu za velebné pány a za sestřičky, v neděli za všechny příbuzné. Když se nedostala na mši sv. obětovala na tyto úmysly aspoň celý svůj den; při ranní modlitbě přidala: Všecko cokoliv mysliti ... Prvních sobot měla 5, prvních pátků 7, když onemocněla.

Michaelka od začátku si zvykla přijímat Tělo Páně v kleče. I když je brněnská mřížka hodně vysoká, nikdy nedošlo k sebemenšímu zneuctění sv. Hostie. Také se vždy bez nehody dostala na své místo i v cizím kostele, třeba že mívala oči úplně sklope ny. Matka to neviděla ráda, vysvětlovala jí, že je to zbytečné a nebezpečné, ale ona se vždy hájila: „Ale maminko, já si tak lépe představím Pána Ježíše.“ Svoje díkyčinění se modlívала obyčejně u oltáře Neposkvrněného Srdce P. Marie, ráda si dala napovídat po svých modlitbách ještě nové, neznámé, zvláště větu: „Děkuji Ti, Pane Ježíši, žeš mi právě vtiskl do duše znovu obraz své překrásné tváře, nedej, abych jej hříchem ztratila, pomoz mi, abych si jej uchovala vždycky čistý až do chvíle, kdy mě zavoláš, abych Tě viděla tváří v Tvář bez konce.“ Prosívala: „Maminko ještě.“

Jak něžné srdéčko měla k nemocným, ví všichni domácí, jak každého hladila, kdo měl nějakou bolest, jak mamujnu za nemoci posluhovala i bratříčka. Poslední měsíc před smrtí seznámila se s chlapcem ze sousedství, který přijel na

prázdniny. Následkem nemoci byl částečně ochrnulý a těžko se mu chodilo. Michaelka vždy uzavřená vůči cizím dětem, ku podivu měla s ním plno řečí. Spolu sedávali stranou ostatních, jakoby se jí najednou rozvázal jazyk, domácí sami žasli, co mu všechno potichu povídá. Matka podle jejích dodatečných otázek soudí, že mu dokazovala krásu duše, která je to hlavní, že bývá větší v zuboženém těle než ve zdravém. Také si asi připomněla z vyučování kapitolu o oslaveném těle, že se často na to vyptávala, budou-li stejná všechna, ale jistě ne podle zdraví, nýbrž podle milosti Boží. Viděli ji jednou jak se pokouší chlapce pohladit, od zadu po hlavě. - Ostých ji zdržoval, že třikrát jí ruka klesla dolů zpět, láska k ubožákově dušičce zas nutila k činu. Pak přece zvítězila a něžně svoje city dala najevo pohlazením /kolem celé hlavy/.

Pak bylo nutno říci chlupci, že Michaelka odjede. Smutně se jí ptal: „Na dlouho?“ Aby mu osladila rozloučení, darovala mu, aniž se ptala o dovolu matky ze svého pokladu od lukovských sestřiček, který po celý rok opatrovala jako oko v hlavě a nikdy z něho nerozdávala, jeden ze svých obrázků a dokonce celou křížovou cestu křížovou cestu. Kdyby se byla zeptala matky byla by jí řekla: „A jak se budeš modlit doma Křížovou cestu bez obrázků? Přece jsme se jí tak spolu vždy modlivaly a při obrázcích zastavení doma zpívaly, když jsi nemohla jít do kostela, to mu

Nezářej. Ona se tentokrát neptala a darovala co měla nejdražšího ze svých pokladů. Byla to láska blíženská nebo tušení, že ji sama už nepotřebovat nebude ?

O vánocích, právě na Štědrý den byla u sv. zpovědi a tolik se těšila na sv. přijímání na Hoř Boží, ale uprostřed rozradovaných sestřeniček a ostatních dětí, necítila se ve své kůži: naměřili jí horečku 40 st. Byla uložena do postýlky a tak samotinká strávila svůj poslední Štědrý večer na zemi. Nucená „izolace“ jako by jí přišla na pomoc a velmi vhod. Záhy se z nachlazení zotavila, jen ranní vstávání do zámních studených dnů bylo velmi obtížné. Tolik večer prosila matku o vzbuzení, ale i o ní platilo: „Duch zajisté hotov jest, ale tělo slábo.“ Když se jí přece podařilo probrat se ze spánku včas, v kostele občas ž zívla, ač se tomu velice bránila, přemáhala je dovedla, zatnula pevně zoubky do rtu, jen aby jí to maminka nevyčítala a aby jí druhý den zas vzbudila. Plné pochopení smírného sv. přijímání na 1. pátek bylo u ní samozřejmé i povinnost modlit se na 1. sobotu za kněze a sestřičky. Pobožnost 9 prvních pátků nedokončila pro nemoc.

Její vytrvalou pozornost a lásku odměnil sám Božský lékař vlastní návštěvou měsíc před její smrtí. Velice jí bolela hlava, zas měla horečku 40 st. a po 3 dnech byl nařízen převoz

do nemocnice, aby mohla být bezpečně zjištěna diagnosa. Michaelka se nebránila, ale přála si přijmouti sv. přijímání doma. Matka se jí otázala: „Aho, kdyby ses z nemocnice už nevrátila, víš my bychom moc plakali, ale kdyby tě Pán Bůh volal k Sobě, šla bys?“, „Ano, šla,“ ujistila matku bez jediné slzy. Klidně pak bez nejmenšího strachu přijala doma i poslední pomazání a pokud jí to bolest hlavy dovolovala modlila se všechno s přítomnými. Byl jí mezi obřady několikrát podán k políbení kříž, což jí bylo zřejmě velmi milé. Když jí pak sanitní auto odváželo kolem kostela do nemocnice, prozradila matce, že prosí, aby se směla vrátit domů. Skutečně důkladná prohlídka v nemocnici, ani roentgen nezjistil záhadnou příčinu horeček, shledáno vše v pořádku a vrácena do domácího ošetřování. Byla tomu velmi ráda, protože „je v nemocnici tolik hluku,“ a děkovala při jízdě kolem kostela za návrat. Podporována modlitbami a růžemi sv. Rity brzy se uzdravila bez následků po těžké chřipce. Penicilin ovšem dodatečně shledán za neúčinný v této nemoci, přinesl jí jen hojnou příležitost k trpělivosti a k hojným obětinkám z lásky. Hlubokým injekcím po celý týden se nebránila, jen tiše plakala a chvěla se při nich. Zůstal jí po té chřipce jen obtížný kašel, proto se na radu lékaře matka rozhodla k delšímu pobytu na venkově.

Tam skutečně již po třech dnech kašel ustal úplně, ale zas byla stížena infekční kolikou, která jí zas úplně izolovala ode všech dětí. Společníci jí v samotě bylo živé maličké kuřátko, které v postýlce hladila až usnulo. Tato poslední nemoc byla jí nepřetržitou příležitostí k nemalým obětinkám. Přísná dieta jí vzala poslední barvu, takže představená kláštera při setkání jí řekla: „Michaelko, Michaelko, mně se zdá, že ty tak dlouho nebudeš, že půjdeš brzy tam nahoru...“ Michaelka na tuto podivnou větu nic neodpověděla, mlčela s tichým úsměvem jako vždy. Nemoc ze začátku velmi bolestivá /25 krvavých stoliček za noc/ jí nezdolala, za týden směla něco málo pojíst a tu se na ni mnohokrát zapomnělo v izolaci s jídlem, protože druhé děti se dožadovaly jídla s velkým rámcem. Michaelka ve své samotě jen tiše plakala a „brblala“, když se přece jídla dočkala, ihned na křivdu zapomněla.

Staříčského kněze bylo nutno předem upozornit, že Michaelka ráda často chodí ke Stolu Páně, aby se nezdráhal jí podávat Tělo Páně. Měl z toho radost a upřímně se zasmál: „To nám, maminko, chcete vychovat z ní světici, že?“ Matka se stejně upřímně bránila: „Důstojný pane, do toho mám daleko, ale já se bojím, aby se nám bez sv. přijímání nezkazila.“ Bylo pak pro ni velkým překvapením, když na první pátek přede mší sv. jí oznámil: „Tato mše sv. je za vaši maličkou, aby zů-

stala hodná. Pokaždé při podávání sv. přijímání vyhledal po sestřičkách napřed Michaelku mezi klečícími věřícími a potom se zas vrátil na začátek řady. Proto přiklekala Michaelka hned po sestřičkách blízko, aby mu ušetřila tuto obtížnou cestu a nemusel ji hledat v zástupu.

Poslední neděli před smrtí byla dovezena v kočárku na mši sv. brzy ráno do kapličky k sestřičkám, marně si však po pozdvihování prosebnými pohledy od matky vyprošovala svolení jít k sv. přijímání. Matka zkusila ráno od příbuzných mnoho výčitek a podivných názvů, že jí po tak těžké nemoci „táhne“ na mši sv. Byla ráda, že se jí to podařilo a viděla Michaelčinu slabost, že nedovede udržet ani sepnuté ručičky, natáhla aby se prodírala zástupem k oltáři. Radila jí, jak tomu byla zvyklá jindy: „Dnes přijímej jen duchovně,“ a nevezala jí s sebou, nedbala Michaelčiných vyčítavých pohledů. Považovala to za neproveditelné, za nemožné. Dnes si vyčítá tvrdost mateřského srdce, protože Michaelka lačná byla.

V pondělí ráno slyšela matka přes dvůr Michaelčin zpěv: „Pojď k Spasiteli“, píseň, kterou uměla z paměti. Věděla, že bude konec jejího jásavého zpěvu otevřeli dveře, proto aspoň počkala za dveřmi, až Michaelka skončila načatou sloku. Slibovaly si navzájem, že v úterý se jim snad podaří společné sv. přijímání.

V pondělí odpoledne byla Michaelka v lese

na malinách, maliní jí citelně bodalo, ale nedbala toho. Když utrhla malinu držela ji v ruce, jakoby jí chtěla sníst a tázala á se maminky: „Smím?“ „Smíš.“ A přece pokaždé malinu raděnavlékla na stéblo trávy „pro sestřičky.“ Cestou kolem klášterní zahrady zavolala na sestřičku a skulinou v plotě jí maliny odevzdala.

V noci na úterý měla Michaelka zvýšenou teplotu a špatně spala. Lékař, který ráno náhodou byl ve vedlejší domě návštěvou, nenašel žádnou jinou příčinu než snad únavu z minulého dne. Radil jen opatrnost.

Ve středu 17. července po obědě chtěla jít Michaelka k soše sv. Jana Nepomuckého. Byla po této těžké nemoci ještě slabá, proto jí starší děvče vzalo do náruče, ale ona ku podivu všech prohlásila: „Když chci jít, tak mne nech opravdu ~~jsi~~ jít“, a statečně si vykračovala dš svahu. Bylo po dešti, matka dětem rozložila deky a pláštěnky na klády složené v jedné vrstvě á vedle sebe. Děvčátka si na ně lehla jako do kolébky, maličký bratříček usnul v kočárku vedle matky. Občas se u nich zastavili známí, i úředník z le sního úřadu jim pochválil, jak si dobře zvolili místo k rekreaci. Nikdo netušil žádné, ani sebemenší nebezpečí. Michaelka něco pojedla a vstala s přáním: „Modleme se růženec za sestřičky.“ Matka měla rozdělanou práci, kterou si chtěla aspoň složit, když Michaelka znovu naléhala: „Proč se nemodlíme? Budeme se už modlit?“

Tak to v rychlosti za sebou stále žádala, když v to zavolal odvozce, který kolem vozil cestou nad nimi už asi po šesté klády z lesa párem koní: „Paní, běžte raději na chvílku pryč, kdyby se ten zadní vršek vysmekl.“ Matka bleskurychle popadla kočárek se spícím Jindřiškem ve strašné hrůze, že by se mohla kláda uválnit. V tom už podle výpovědi očitého svědka koně zabrali, kláda se vymrštila, narazila na hladký kořen, nadskočila do výše, a řítila se přes složehé klády. Matka v té vteřině viděla jen, že kláda poráží Michaelku, viděla jak její ručička, kterou se držela starší děvčátka vypadla a kláda přeletěla přes ni. Kočárek už matka strhla do bezpečí. V té chvíli doběhl už známý, který vše ze svahu zpozoroval. Matneviděla, kdo Michaelku zvedl se země, ví jen, že ji odnesl k blízkému stavení k vodě. Sama sina tom místě klekla, aby se pomodlila aspoň Otčenáš, srdce jí bilo, ale vzpamatovala se zděšeným pohledem probuzeného Jindřiška a vzala ho do náruče. Utíkala s ním přes pole do stavení, kde na dvoře ležela Michaelka. Klekla si k ní na zem, ruce se jí třásly, když viděla, jak se jí řine krev z úst a z nosu. Viděla jak tepna na krčku přestává pracovat. Michaelka měla oči napolo otevřeny, dívala se vzhůru k nebi. V té chvíli projela hlavou matky myšlenka: „Nyní vede sv. Michael její duši k trůnu Božímu. Nedovedla se však nic pomodlit, teprv když se objevila na kopci ct. sestřička.“

...pak už měla jen jedinou starost: „Michaelko, která rychle seběhla k ní, spjala matčiny ruce ve svých, matka jen řekla: „Sestřičko, ona už je mrtvá“; pomodlily se společně: „Pod ochranu Tvou se utíkáme.“

Zatím se už sběhlo mnoho plačících a křičících lidí, přijela záchranná stanice, která po zdráhání přece naložila mrtvou i matku i sestřičky, aby je odvezla do kláštera. Po cestě matka klečela v autě a opakovala jen s velkou uctivostí nejsvětější Jména, víc nedovedla v první chvíli. Pak si vzpomněla na náhrobní nápis z brněnského hřbitova: „Vracíme Ti, Pane, Tvůj vzácný dar,“ a ten stále opakovala jako modlitbu. Po příjezdu do kláštera poprosila správkyňu starobince o souhlas, aby směla tam mrtvou uložit. Sama spěchala do kaple vyprosit si před svatoštánkem sílu. V ten čas mívala právě v Brně svou adorační hodinu. Po ní odebrala se k lůžku Michaelky, o níž se zatím postaraly sestřičky. Převlékly ji ze zkrvácených šatů do bílých tvlových, medailku plnou krve si ponechaly na památku. Ozdobily ji celou obrázky, na hlavičku jí uvily věněček z myrty a umělých konvalinek. Tentokrát maličká jim v tom nebránila.

Sestřičky souhlasily s matkou, že by Michaelka nebyla mohla prolít svou krev, kdyby byla zemřela na nějakou nemoc. Matce zbývalo ještě zpravit o neštěstí svoje drahé v Brně. Pán Bůh jí dal mnoho síly, že to dovedla bez cizí pomoci.

Pak už měla jen jedinou starost: „Michaelko, pros za tatíčka, pros za tatíčka!“ Tak setrvala po celou noc a příští den bez hnutí, až byly sestřičky nuceny odnésti podle předpisů mrtvou do márnice. Zanesly si otevřenou rakev napřed do kapličky na stupínek, tam se pomodlily, „magnificat“ a zazpívaly mnoho písní. Márnice již byla přeměněna v kapličku se sochou Matky Boží. Otce po příjezdu odvedly napřed do kapličky a ve společné modlitbě vyprošovaly mu sílu k smutnému shledání s mrtvým miláčkem, o něhož se tolik nastrachoval v poslední době, jakoby tušil, že pobyt na venkově smutně skončí. Všechny hrozné předtuchy se mu splnily a přece společná modlitba všech zvítězila, vymohla mu u Pána Boha tento div, že svou nezměrnou bolest projevil jen tichým pláčem. I on se podřídil statečně vůli Boží.

Když v onu středu večer ozval se v brněnském bytě telefon a babička slyší: „Michaelka je v bezvědomí, připravte se na nejhorší“, vykřikla hrůzou. Slyší však dceru: „Ale maminko, já jsem úplně klidná, úplně odevzdána do svaté vůle Boží, pošli mi černý kostým a černé botky.“ Babička svolává sousedy k nim do bytu. Hned pak poklekáme před obrazem Božského Srdce Páně k modlitbám. Když se děti rozešly a zůstávají jen dospělí už se babička nezdržela a hlasitě opakuje svoji modlitbu: „Děkujeme Ti, Pane Ježíši Kriste za tu ránu, my jsme ji zasloužili, naše

rodina ji už potřebovala atd. "Snažili jsme se jí to vymluvit, ale ve čtvrtek ráno, když s vypjetím všech sil držela sluchátko a bylo potvrzeno naše tušení, že Michaelka byla mrtva hned, tu znovu dotvrzovala jak je Pán Bůh dobrý, že to dítě odešlo od nich tak čisté.

Rodina si přála převoz mrtvé do Brna, sestřičky litovaly, že nebude pochována u nich. V den pohřbu v sobotu přelo, jakoby země plakala s kněžími, kteří ji pochovávali. Obřady se konaly barvě černé, protože již přes rok chodila ke svátostem. I mše svatá byla zádušní podle církevních předpisů. Jenom jsme si u důstojných pánů vyprosili, že místo písně za zemřelé směla se zpívat mariánská: „K nebesům dnes zaleť písní“ a kv. přijímání zněla kostelem její oblíbená: „XŘXXXXXX“, „Pojď k Spasiteli“. V mezihrách bylo použito motivů z jejích zamilovaných písní: z Máti Páně přesvatá, Knebesům se orla vzletem atd.

Pán Bůh si připravoval pomalu svou poslušnou ovečku i její rodiče a všechny známé na možnost rozloučení, mnohokrát šetrně ruku Svou zas oddálil, až byl klas plný a zralý ke žni, pak, vzal si ji do své stodoly, "tou nejlehčí smrtí, jaká je na světě možná /zlomenina kosti lebeční/. Odešla za hlasem Pána bez jediného povzdechu, okamžitě, tichý úsměv, který ji zdobil i po smrti, jistě svědčí o tom, jak lehkou měla smrt. Vždyť odešla ve středu, v den sv. Josefa, jehož obrázek

měla na svém oltářičku a k němuž se dětsky vroucně modlivala. Jistě jí vyprosil šťastnou smrt, když měla čistá z tohoto slzavého údolí a z télika nebezpečnosti odejít zavčas. Jistě i Matka Boží splnila svůj slib z 5 prvních sobot, že dá všechny potřebné milosti v hodině smrti tomu, kdo je zbožně vykoná. Michaelka je slavila s upřímnou zbožností, ráda se všeho zúčastnila, i rozjímání. Pobožnost 9 prvních pátků sice pro nemoc nedokončila, ale to zaopatření měsíc před smrtí bylo již vzdálenou přípravou k Věčné Hostině.

Prolila svou krev poblíž sochy sv. Jana Nepomuckého snad za ty, kteří tolikrát za den berou Jméno Boží nadarmo.

.....

Malička kamarádka zemřelé Michaelky pocelý včerejší den usedavě plakala a nebyla k utišení. Proto jí večer po obvyklé modlitbě matka peradila: „Přidej ještě jeden Otčenáš k Michaelce.“ Doufala, že se děvčátko v postýlce utiší a usne. Avšak ani za dlouhou dobu její šepot neustával. Šla proto tiše poslechnout co vlastně si pořád říká. Byla to tato umíněně dětská modlitba: „Sva-Michaelu, archandělu, pověz mně, kde je Michaelka, já to chci vědět.“

Dnes ráno po živém snu přesvědčivě volá: „Mamičko, já už nebudu plakat, viděla jsem Micha-

elku mezi andělíčky. Všichni si s ní hráli, byli kolem ní. To asi proto, že byla nová. Já jsem neviděla nebe, to asi my děti nesmíme vidět. Michaelka měla krásné dlouhé šatečky. „A co měla na nohách?“, „To nebylo vidět.“, „Ty šatečky byly z hvězdiček. Michaelce zářil obličej i tělíčko, nejvíc ta velká hvězda na prsou. Ta tak nádherně svítila.“, „Nelžeš?“, „Nelžu, mamičko.“ Přivřela oči a popisovala dál: „Někteří andělci měli jen malá křídélka, jiní větší, ona ale největší. To asi proto, že byla na zemi tak moc hodná. Byla nějaká vyšší než dřív, dokonce vyšší než já.“, „A co ti řekla?“, „Otočila se od andělíčků ke mně, z ostatních se na mě žádný nedíval, jen ona se na mě moc smála a řekla: „Marunko, já jsem v nebi.“ Mamičko, kdybys věděla jak moc byla krásná, krásnější než u prvního svatého přijímání. A na zemi se neuměla tak krásně smát jako v tom snu. Ale to byl jenom krátký sen, to dlouha netrvalo. A ta hvězda nebyla jako tvůj přestýnek /žlutá/, ta byla jako vidlička.“ Odběhla do kuchyně pro chromovanou vidličku.

V Brně, dne 19. července 1957.

Všichni si s ní hráli, byli kolem ní. To asi proto, že byla nová. Já jsem neviděla nebe, to asi my děti nesmíme vidět. Michaelka měla krásné dlouhé šatečky. „A co měla na nohách?“, „To nebylo vidět.“, „Ty šatečky byly z hvězdiček. Michaelce zářil obličej i tělíčko, nejvíc ta velká hvězda na prsou. Ta tak nádherně svítila.“, „Nelžeš?“, „Nelžu, mamičko.“ Přivřela oči a popisovala dál: „Někteří andělci měli jen malá křídélka, jiní větší, ona ale největší. To asi proto, že byla na zemi tak moc hodná. Byla nějaká vyšší než dřív, dokonce vyšší než já.“, „A co ti řekla?“, „Otočila se od andělíčků ke mně, z ostatních se na mě žádný nedíval, jen ona se na mě moc smála a řekla: „Marunko, já jsem v nebi.“ Mamičko, kdybys věděla jak moc byla krásná, krásnější než u prvního svatého přijímání. A na zemi se neuměla tak krásně smát jako v tom snu. Ale to byl jenom krátký sen, to dlouha netrvalo. A ta hvězda nebyla jako tvůj přestýnek /žlutá/, ta byla jako vidlička.“ Odběhla do kuchyně pro chromovanou vidličku.

V Brně, dne 19. července 1957.

M i c h a e l c e .

„Král zatoužil po kráse tvé ...“

Pod starým hradem u svatého Jana
chudobky hlavy sklonily.
V rachotu klády zachvěla se hrana,
Otče náš - rty se modlily.

Vypadlo ptáče z hnízdečka
plného štěstí a jasu -
žila jsi krátce. Bylas však
podobna plnému klasu.

Jak sněhobílá lilie,
po níž Pán ruku vztáhne
a ona blahem užaslá
šeptá jen „Ano, Otče.“

Země se celá zastřela
smutečným závojem lkání.
Mamička kreslí ti na čílko
poslední požehnání.

Z věnečku zvoní Králi vstříc
zvonečky konvalinek,
neseš mu jako vždy kytičku
svých skrytých obětinek.

Na srdci dobrého Pastýře,
jaké má ovečka přání ?
Na tváři tvé je mír a klid
a tiché pousmání.

Zatím co růže rozkvétá
na čerstvém ještě hrobě,
duše tvá jásá nadšeně
v průvodu Beránkově.

Jsi u cíle. A vzpomínka
za tebou často vzlétá:
Pamatuj u trůnu Božího
na děti celého světa.

V červenci 1957.

Světicí Ritu na zemi
s obzvláštní láskou ctíla,
ta ať nám o ní vypráví,
proč je tak Bohu milá.

A světice bez váhání
vybírá ze vzpomínek,
jak dítě Pánu chystalo
kytičky obětinek.

Na povel mocného Knížete
utichnou v hovoru svatí.
To už se maličká skláměla
před Božím trůnem zlatým.

„Zazpívej Pánu písničku,
tu svoji poslední!“
šeptá jí svatý ochránce.
„Ó Bože, pohlédni!“

Maličká zpívá, neb už ví,
jak duše zaplesá,
když uzří v blesku věčnosti
ta krásná nebesa.

Už touha její splněna
po svatém přijímání,
s Přítelem dítek těší se
v nebesích bez ustání.

„A ještě nebes Královně
zazpívej, miláčku Boží!“
A Michaelka do písně
všecku svou lásku vloží.

Slyš: „Máti Páně přesvatá“
zaznívá překrásným rájem
a svatá Panna dojata
pohlíží v pozemské kraje.

Vždyť oči Boží Matičky
v srdéčku čistí umí
a její Srdce mateřské
dítěti porozumí.

„V Brně ve ulici
má zlatá mamička lká,
Jindra se táže tatička:
„Kdepak je Michaelka ?““

Za ně dnes prosím a za všechny,
kteří mi lásku dali,
aby svou bolest k Oběti
na oltář darovali.

Vypros jim sílu, útěchu
a veď je k nebi blíže,
Matičko, která jsi zmírala
bolem u dřeva kříže.““

Maria vzhůru pohlédne,
když dozněl tklivý zpěv:
„Synu můj, smiluj se nad nimi
pro drahocennou svoji Krev.““

A když se svatí z úžasu
konečně vzpamatují,
k všeobecnému souhlasu
Te Deum zanotují.

Kadidlo hoří, zpívají
i kůry andělské
za to, že patří i maličkým
K r á l o v s t v í n e b e s k é .